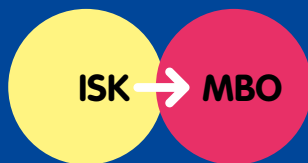

Welke
mbo-opleiding
kies jij?

VAN ISK NAAR

MBO

2019

Van ISK naar MBO

Ben je een ISK-leerling die wil doorstromen naar het mbo? Leer dan zoveel mogelijk NT2 en bespreek met je mentor welk mbo-niveau haalbaar is.

Veel ISK-scholen en mbo-scholen hebben afspraken met elkaar gemaakt over:

- samenwerking en warme overdracht
- portfolio, doorstroomformulier, aanmelding en intake

Kijk op www.lowan.nl

Welke mbo-opleiding kies jij?

**Hoe kies je
een opleiding die
bij jou past?**

Pagina 6

**Alles wat je moet
weten over
het mbo**

Pagina 24

**Welke
entree-
opleidingen
heb je?**

Pagina 38

**Welke mbo-
opleidingen
niveau 2-3-4
heb je?**

Pagina 42

Even voorstellen...

Farid, Rim, Feysal, Louai
en Mais hebben een mbo-
opleiding gekozen. Lees hun
verhalen en bekijk de
filmpjes!

Rim heeft de **niveau 4**-opleiding
Junior accountmanager gekozen.
Lees haar verhaal op **pagina 23**.

Farid (21)

"Ik ben in Marokko geboren en was 17
toen ik alleen naar Nederland kwam. Mijn
ISK-docent heeft me meegenomen naar de
atletiekvereniging. Daar leerde ik hardlopen.
Na de ISK ging ik naar de **niveau 2**-opleiding
Helpende zorg en welzijn. Maar dat was
geen goede keuze. Nu doe ik de opleiding
Medewerker sport en recreatie. Want
ik wil trainer worden!"

Farid heeft voor
de mbo-opleiding
Medewerker sport
en recreatie
gekozen.

Hoe kiest
Farid?

Louai volgt de **niveau 3**-opleiding Medewerker beheer ICT. Lees zijn verhaal op **pagina 21**.

Feysal doet de **entree**opleiding Assistent logistiek. Lees zijn verhaal op **pagina 19**.

Mais (17)

"Ik ben met mijn familie uit Syrië gevlucht. Dat vond ik heel moeilijk en ons huis was kapot. Maar als je hier komt heb je een nieuw leven. Ik wil graag juffrouw worden op een basisschool. Daarom moet ik goed Nederlands leren. Nu doe ik de **niveau 2**-opleiding Helpende zorg en welzijn. Ik wil doorgaan op het mbo en de niveau 4-opleiding Onderwijsassistent doen."

Mais heeft voor de mbo-opleiding Helpende zorg en welzijn gekozen.

Hoe kiest
Mais?

Hoe kies je een opleiding die bij je past?

**Doorleren is
belangrijk**

Pagina 8

**Hoe hebben
andere jongeren
gekozen**

Pagina 9

**Kans
op werk**

Pagina 10

Open Dagen

Pagina 12

Proefstuderen

Pagina 13

**Handige
websites**

Pagina 14

**Mbo-scholen
kunnen je helpen
met kiezen**

Pagina 15

**Pagina voor
ouders**

Pagina 16

Alle tips op een rij

Pagina 17

**Feysal, Louai
en Rim**

Pagina 19

Doorleren is belangrijk

Nederlands leren

Op de ISK leer je de Nederlandse taal en krijg je ook andere vakken. Als je naar het mbo gaat, blijf je Nederlands leren. Je leert nóg beter lezen en schrijven en je krijgt woorden die met het beroep te maken hebben.

Wist je dit al?

- In Nederland ben je leerplichtig tot je 18 jaar bent. Je mag niet thuisblijven of gaan werken.
- Je hebt ook een kwalificatieplicht. Je moet alles doen wat je kunt om minimaal een mbo 2-diploma of havo/vwo-diploma te halen.

Zo lang mogelijk naar school!

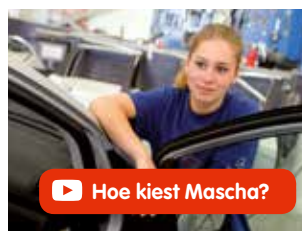
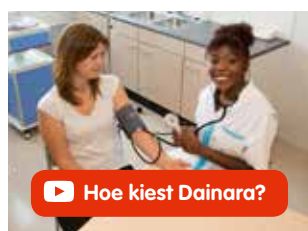
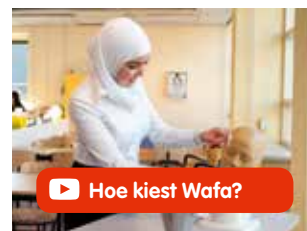
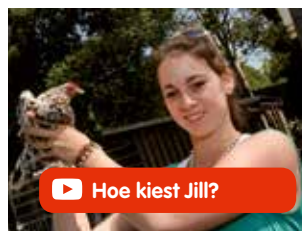
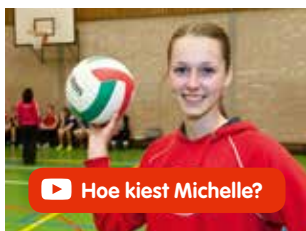
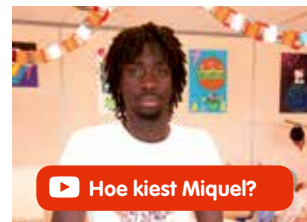
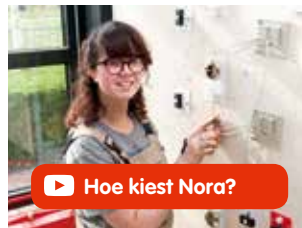
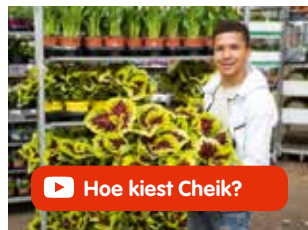
De leerplicht en de kwalificatieplicht gelden ook voor ISK-leerlingen. Het is belangrijk dat je zo lang mogelijk naar school gaat om Nederlands en andere vakken te leren. Want als je veel leert, heb je meer kans op een leuke baan. En op een goede toekomst in Nederland!

Mais:

"Als ik mijn diploma Helpende zorg en welzijn heb gehaald, wil ik naar niveau 3 en dan naar niveau 4. Ik ga net zolang door totdat ik juffrouw ben."

Hoe hebben andere jongeren in Nederland voor hun mbo-opleiding gekozen?

Je vindt alle filmpjes op YouTube-kanaal **Bekijkjetoekomstnu** ▶

Kans op werk

Als je een mbo-opleiding kiest, denk dan ook na over de kans op werk. Want het is jammer als je straks wél een diploma hebt, maar géén baan! Zorg ook dat de opleiding echt bij je past. Ben je gemotiveerd en heb je de juiste houding en vaardigheden? Dan zit je altijd goed!

Vaardigheden

Werkgevers kijken steeds meer naar de sociale en communicatieve vaardigheden van hun werknemers. Kun je goed samenwerken met je collega's? Pas jij je makkelijk aan? Ben je vriendelijk en sta je klaar om klanten te helpen? Zorg dat je deze vaardigheden ontwikkelt.

Computers

Werk je bij een installatiebedrijf, in de zorg of op kantoor? Op bijna alle werkplekken krijg je te maken met computers. Bedrijven willen mensen die weten hoe je documenten invult en gegevens opslaat. Je hebt dus ICT-vaardigheden nodig om je werk goed te kunnen doen.

Breed inzetbaar

Naast vakmensen hebben bedrijven ook mensen nodig die breed inzetbaar zijn. Ben je bijvoorbeeld gastheer of gastvrouw in een hotel? Dan help je ook mee achter de balie. Werk je in een kapsalon? Dan houd je ook het klantenbestand op de computer bij.

Meer mensen in de zorg

In de gezondheidszorg, ouderenzorg en de thuiszorg zijn veel extra handen nodig.

Techniek is top!

In de elektrotechniek, procestechniek, installatietechniek en de automatisering is veel vraag naar vakmensen. Ga dus op onderzoek uit, want techniek is top en je verdient er goed mee.

Farid:

"Als ik mijn diploma heb, ga ik voor mezelf beginnen. Ik wil graag trainer worden bij een sportvereniging. Dat moet lukken!"

Met deze beroepen maak je veel kans op een baan

- Chauffeur wegvervoer (niveau 2)
-
- Gastheer/gastvrouw (niveau 2)
- Zelfstandig werkend gastheer/gastvrouw (niveau 3)
-
- Kok (niveau 2)
- Zelfstandig werkend kok niveau 3
-
- Timmerman (niveau 2)
- Allround timmerman (niveau 3)
-
- Monteur mechatronica (niveau 2)
- Eerste monteur mechatronica (niveau 3)
-
- Logistiek teamleider (niveau 3)
-
- Verzorgende IG (niveau 3)
- Mbo-verpleegkundige (niveau 4)
-
- Opticien (niveau 4)
-
- Middenkaderfunctionaris Bouw/Infra (niveau 4)

Bron: SBB, 2019

Meer info
over deze beroepen?
Kijk bij de
mbo-opleidingen
vanaf pagina 40.

Open Dagen: leer de school goed kennen

TIPS!

Stap voor stap naar een Open Dag:

1

Kijk op websites van mbo-scholen
voor data en tijden.

2

Vraag je ouders en vrienden mee.

3

Maak een vragenlijstje.

4

Zorg dat je op tijd bent.

5

Stel je vragen aan docenten
en studenten.

6

Neem folders mee naar huis.

7

Maak voor jezelf een verslagje met
de belangrijkste informatie.

Wat wil je weten?

Tijdens Open Dagen geven mbo-scholen informatie over de opleidingen die je er kunt volgen. Voorlichters en studenten van de school leggen alles goed uit. Bijvoorbeeld over de vakken die je krijgt, huiswerk maken, stage lopen, noem maar op.

Ze geven antwoord op al jouw vragen. En overal liggen folders die je thuis rustig kunt doorlezen.

Feysal:

"Ga naar open dagen en stel zoveel mogelijk vragen. Ik heb bij veel opleidingen gekeken. Dan weet je ook wat je niet wilt."

Waarom Rim wilde meelopen

“Op websites van mbo-scholen las ik informatie over de opleiding Junior accountmanager. Maar ik twijfelde. Misschien was deze opleiding te moeilijk voor mij. Dat wilde ik uitzoeken. Daarom heb ik me aangemeld voor proefstuderen op de website van mboRijnland.”

“Ik heb een halve dag meegelopen met een klas. Daardoor kreeg ik een beter beeld van de opleiding. Studenten vertelden over de vakken die je krijgt en over stage lopen. Ik dacht toen: Het is moeilijk door de taal, maar ik kan het wel proberen. Ik kreeg meer zelfvertrouwen. Daarna heb ik me aangemeld voor de opleiding.”

Proefstuderen

Proefstuderen betekent dat je meeloopt op een mbo-school. Je kijkt goed rond en krijgt veel informatie van docenten en studenten. Soms mag je meedoen met een les en een praktijkopdracht maken. Zo weet je beter of een opleiding goed bij jou past.

Tip van Rim:
**“Als je echt
 wilt weten wat de
 opleiding inhoudt,
 loop dan een dagje
 mee!”**

Handige websites

Websites van mbo-scholen

Welke opleiding wil je doen na de ISK? Wat vind jij leuk? Ga op onderzoek uit en kijk op websites van mbo-scholen. Bij elke opleiding staat wat je leert en wat voor werk je doet. Er staat ook bij hoeveel jaar de opleiding duurt en welke leerweg (BOL of BBL) je kunt kiezen.

Soms zijn er meerdere mbo-scholen in de regio. Bekijk dan alle websites en vergelijk de informatie over de opleidingen met elkaar.

De website [kiesmbo.nl](https://www.kiesmbo.nl)

Nog meer websites over opleidingen

Wil je heel breed informatie opzoeken over opleidingen en filmpjes kijken? Kijk dan eens op deze websites:

► www.kiesmbo.nl

Informatie en filmpjes over opleidingen, open dagen en scholen in heel Nederland.

► www.bekijkjetoekomstnu.nl

Informatie, filmpjes en lesmateriaal over opleidingen, stages en scholen in de regio Haaglanden.

► www.youchooz.nl

Alle opleidingen op het gebied van zorg, welzijn en sport.

► [YouTube-kanaal van scholieren.com](https://www.youtube.com/scholieren.com)

Filmpjes van scholieren over naar school gaan en over opleidingen.

► www.stagemarkt.nl

Stages en leerbanen voor mbo'ers bij bedrijven in Nederland.

► www.onderwijsbeurzen.nl

Onderwijs- en studiekeuzebeurzen in Nederland.

Mbo-scholen kunnen je helpen met kiezen

Je hebt vragen over de opleiding, de school of de aanmeldprocedure. Mbo-scholen kunnen je daarbij helpen. Dat doen ze op allerlei manieren.

Infopunt

Grote mbo-scholen hebben een infopunt. Hier kun je alles vragen over hun opleidingen. Meestal hoef je hiervoor geen afspraak te maken.

Gesprek

Heb je persoonlijke vragen over een opleiding? Maak dan een afspraak voor een gesprek.

Proefstuderen

Doe mee met proefstuderen. Dan kun je zelf kijken of een opleiding goed bij je past.

Rondleiding

Veel mbo-scholen organiseren rondleidingen. Samen met je klas loop je door de school en kijk je in de theorie- en praktijklokalen. Jouw school meldt zich daarvoor aan bij de mbo-school.

Loopbaanadvies

Bij grote mbo-scholen kun je loopbaanadvies krijgen. Je maakt een test en daarover praat je met een loopbaanadviseur.

Website

Elke mbo-school heeft een website met informatie over alle opleidingen, studiekosten, leslocaties en de aanmeldprocedure.

Pagina voor ouders

Op de ISK leren kinderen vooral de Nederlandse taal. Maar ze denken ook na over hun toekomst. Ze kijken welke opleiding ze willen doen ná de ISK. Ouders kunnen daarbij helpen. Op welke manier? Door met hun kind te praten, te luisteren en mee te denken over een opleiding. Want ouders kennen hun kind heel goed. Ze kunnen hun kind steunen bij deze belangrijke stap in hun leven.

Adviezen voor ouders:

- Praat met uw kind over zijn of haar toekomst.
- Schrijf samen op waar uw kind goed in is.
- Bekijk samen welke opleidingen er zijn op websites van mbo-scholen.
- Ga samen naar Open Dagen van mbo-scholen.
- Kom mee naar school en praat met de mentor.

Manal Assane
is met haar dochter
Mais naar de ISK geweest.
Ze heeft de rapportcijfers gezien
en is trots op haar. “Mais heeft me
alles verteld over het mbo en het hbo.
Ze heeft opleidingen op de computer
laten zien die ze leuk vindt. Ik vind
het belangrijk dat ze doorleert.
Trouwen en kinderen krijgen
komt later wel.”

Ouderbetrokkenheid

Bij Ithaka ISK in Utrecht worden ouders actief betrokken bij de schoolloopbaan van hun kind. Ze willen graag meedenken, maar spreken nauwelijks Nederlands. Ze begrijpen weinig van de samenleving waarin ze zijn terechtgekomen. Veel ouders voelen zich onzeker over hun rol als opvoeder. Met de stichting **It's my child** worden ze gestimuleerd om van zich te laten horen. Soha Shat is directeur van de stichting en zegt het zo: “Kinderen willen dat hun ouders hen

ondersteunen. Maar hoe moeten ze dat doen als ze worstelen met hun eigen situatie? Met ons programma maken we contact met ouders en bouwen een vertrouwensband met ze op. Ze worden geïnspireerd en gemotiveerd om hun weg te vinden in deze maatschappij. Mijn tip aan scholen zou zijn: toon compassie met ouders en neem nooit hun rol over. Neem ze serieus.”

www.itsmychild.nl

Alle tips op een rij

- Heel belangrijk!**
- ☐ Praat over je studiekeuze met familie en vrienden
 - ☐ Kijk op websites van mbo-scholen
 - ☐ Ga naar Open Dagen
 - ☐ Neem je ouders mee
 - ☐ Doe mee met proefstuderen
 - ☐ Kijk of je kunt meelopen
 - ☐ Denk na over de kans op werk
 - ☐ Vraag hulp aan je mentor of aan de mbo-school
 - ☐ Meld je vóór 1 april aan
 - ☐ Vertrouw op jezelf!

Tip van Feysal:
"Ga naar
meeloopdagen en
stel zoveel mogelijk
vragen!"

Feysal kiest voor de logistieke sector

Van ISK naar entree

Feysal is 10 jaar als hij met zijn moeder en zijn broer uit Somalië wegvlucht. Ze wonen drie jaar in Ethiopië. Daar gaat Feysal voor het eerst naar school.

Zijn moeder gaat naar Nederland en in 2014 komen Feysal en zijn broer hier ook naartoe. “Nederland is een leuk en veilig land. Maar ik word wel snel verkouden van het weer.”

Feysal gaat naar de VOAT SummaPlus in Eindhoven. Na twee jaar stroomt hij door naar de entreeopleiding Assistent logistiek. Feysal is 18 jaar en wil doorleren op het mbo.

Studiekeuze

Feysal wilde alles onderzoeken en ging naar open dagen. “Verkopen en zorg past niet bij mij. Ik wilde iets met techniek of ICT gaan doen.” Maar tijdens een meeloopdag over techniekopleidingen dacht hij: “Dit is een beetje moeilijk voor mij.” Een vriend van hem volgde de entreeopleiding Assistent logistiek en vertelde erover. Feysal wilde meer weten en vond een baantje bij vrachtwagenbedrijf DAF. Toen dacht hij: “Dit is leuk!”

Logistiek

Op de opleiding Assistent logistiek krijgt Feysal Nederlands, rekenen, ICT, mentorles en veel praktijk. Hij loopt stage bij Imperial Logistiek en vindt het leuk. “Ik ben bezig met orderpicken, sjouwen, verpakken, stickeren en opruimen. Mijn Nederlands is nog niet goed. Ik krijg extra taalles.”

Toekomst

Als Feysal zijn entreediploma Assistent logistiek heeft gehaald, wil hij naar de niveau 2-opleiding Logistiek medewerker. Daarna wil hij naar de niveau 3-opleiding Logistiek teamleider. “In de logistiek kun je overal werk vinden.”

“Ik vond een baantje bij vrachtwagenbedrijf DAF en dacht: ‘Dit is leuk!’”

Tip van Louai
"Kies niet de opleiding
die je vriend of vriendin
leuk vindt, maar maak
je eigen keuze!"

Louai wil doorleren op het hbo

Van ISK naar mbo-3

In 2012 vlucht Louai met zijn ouders, zusje en broertje uit Damascus weg. Ze verlaten Syrië en gaan naar Egypte. Daar gaat Louai naar school, maar hij krijgt niet goed les. Hij blijft thuis en leert veel van de filmpjes op YouTube.

In 2015 komt hij met zijn familie naar Nederland. Hij gaat naar de ISK op het Da Vinci College in Leiden en leert Nederlands. Dat vind hij moeilijk en niet leuk. Het eerste rapport was slecht en zijn vader zegt: “Je bent slim, waarom leer je niet?”

Hij doet beter zijn best en mag naar de mbo 3-opleiding Medewerker beheer ICT van mboRijnland. Louai is 17 jaar en wil graag doorleren op het hbo.

Studiekeuze

Louai wist helemaal niet wat hij wilde worden. Hij vroeg aan iedereen wat hij goed kon. Zijn ouders vertelden dat hij als jongetje de telefoon pakte en die uit elkaar haalde. Door veel te praten ontdekte Louai wat hij wilde worden. “Ik hou van gamen. Waarom maak ik niet mijn eigen games? Misschien kan ik wel programmeur worden.” Louai keek op internet en ging naar de opleidingenmarkt van mboRijnland. Hij koos toen voor een ICT-opleiding.

ICT

Tijdens het intakegesprek vertelde Louai dat hij programmeur wilde worden. “Ze vonden niveau 3 een goed begin. Niveau 4 was nog te moeilijk voor mij.” Louai leert beter Nederlands door vragen te stellen. Dat vinden zijn klasgenoten niet erg. Ze leren ook van hem, want hij kan goed plannen door zijn baantje als manager bij New York Pizza.

Toekomst

Louai maakt soms huiswerk samen met een klasgenoot. Hij krijgt ook extra taalles van een taalcoach, want hij wil graag doorleren. Eerst wil hij naar de mbo 4-opleiding Applicatie- en mediaontwikkelaar en daarna wil hij naar het hbo. “Ik heb veel jaren school gemist. Ik wil het inhalen.”

“Toen ik in Egypte woonde en niet naar school ging, leerde ik veel van internet. Daardoor is informatie opzoeken mijn hobby geworden.”

Tip van Rim:
"Denk goed na over
je studiekeuze en
neem de tijd!"

Rim droomt van een baan in het buitenland

Van ISK naar mbo-4

Rim heeft een Palestijnse vader en een Syrische moeder. Jarenlang woonden ze in Saoedi-Arabië, waar haar vader huisarts was. In 2009 keren ze terug naar Syrië, maar dan breekt de oorlog uit. In 2014 vlucht het gezin het land uit.

Ze komen naar Nederland en krijgen een woning in Leiden. Rim gaat naar de ISK op het Da Vinci College. Ze leert snel Nederlands en doet staatsexamen niveau B1.

Daarna meldt ze zich aan voor de mbo 4-opleiding Tandtechnicus, maar na anderhalve maand stopt ze met deze studie. De tweede keer kiest ze voor de mbo 4-opleiding Junior accountmanager. Rim is 20 jaar en wil graag in het buitenland werken.

Studiekeuze

Op de ISK oefende Rim veel voor haar staatsexamen, want ze wilde een mbo 4-opleiding doen. Daardoor had ze geen tijd om een studie uit te kiezen. Ze vond tandtechniek 'wel leuk' en meldde zich snel aan. "Maar die studie was te moeilijk voor mij en na twee maanden ben ik gestopt." Gelukkig kreeg ze hulp van een coach van de gemeente. "Ik heb op websites gekeken en meegedaan met proefstuderen. Junior accountmanager paste beter bij me."

Junior accountmanager

Rim is blij met haar keuze. "Je hebt veel contact met mensen. Marketing en sales vind ik leuke vakken. Goed opletten tijdens de les is belangrijk. Alle opdrachten maak ik op school, zodat ik thuis niet hoeft te werken. We zitten wel lang op school, elke dag van half 9 tot 4 uur."

Toekomst

Rim krijgt elke week huiswerkhulp en leert steeds nieuwe woorden. Na het mbo wil ze de hbo-opleiding International Business Management doen. "Later wil ik het liefst in het buitenland werken."

"Als klein meisje wilde ik dokter worden, net als mijn vader.

Nu heb ik gekozen voor een economische studie, net als mijn moeder."

Wat moet je weten over het mbo?

**Over het
mbo**

Pagina 26

**Niveaus
in het mbo**

Pagina 28

**Hoe leer jij
het best?**

Pagina 30

**BOL:
stage lopen**

Pagina 31

**BBL:
werken bij een
leerbedrijf**

Pagina 32

**Overstap
van ISK
naar mbo**

Pagina 33

**Aanmelden
voor het
mbo**

Pagina 34

De intake

Pagina 35

**Opleidings-
kosten**

Pagina 36

Over het mbo

Mbo betekent middelbaar beroepsonderwijs. Met een mbo-opleiding leer je een vak of een beroep. Er zijn veel beroepen, bijvoorbeeld in de techniek, de zorg, het groen, de handel of de bouw.

Niveaus

Je leert op niveau 1 (entree), niveau 2, niveau 3 of niveau 4. Hoe hoger het niveau, hoe langer de opleiding duurt. Bij sommige opleidingen kun je niet doorstromen naar niveau 4. Deze opleidingen gaan maar tot niveau 3. Voorbeelden zijn beveiliging, schilder en autospuiter.

Doorstromen

In het mbo kun je vaak doorstromen van een lager naar een hoger niveau. Je kunt bijvoorbeeld doorstromen van de entreeopleiding Assistent logistiek naar de niveau 2-opleiding Logistiek medewerker.

Korter

Als je doorstroomt naar een hoger niveau, kan de tweede opleiding soms korter duren. Dat hangt af van de mbo-school en de opleiding. Je gaat bijvoorbeeld naar de niveau 3-opleiding Secretaresse. Deze opleiding duurt 2 jaar. Daarna doe je de niveau 4-opleiding Directiesecretaresse / Managementassistent. Deze opleiding duurt normaal 3 jaar, maar jij haalt je diploma al na 1 jaar.

Wat kies jij?
Niveau 1, 2, 3 of 4?
BOL of BBL?
1, 2, 3 of 4 jaar?

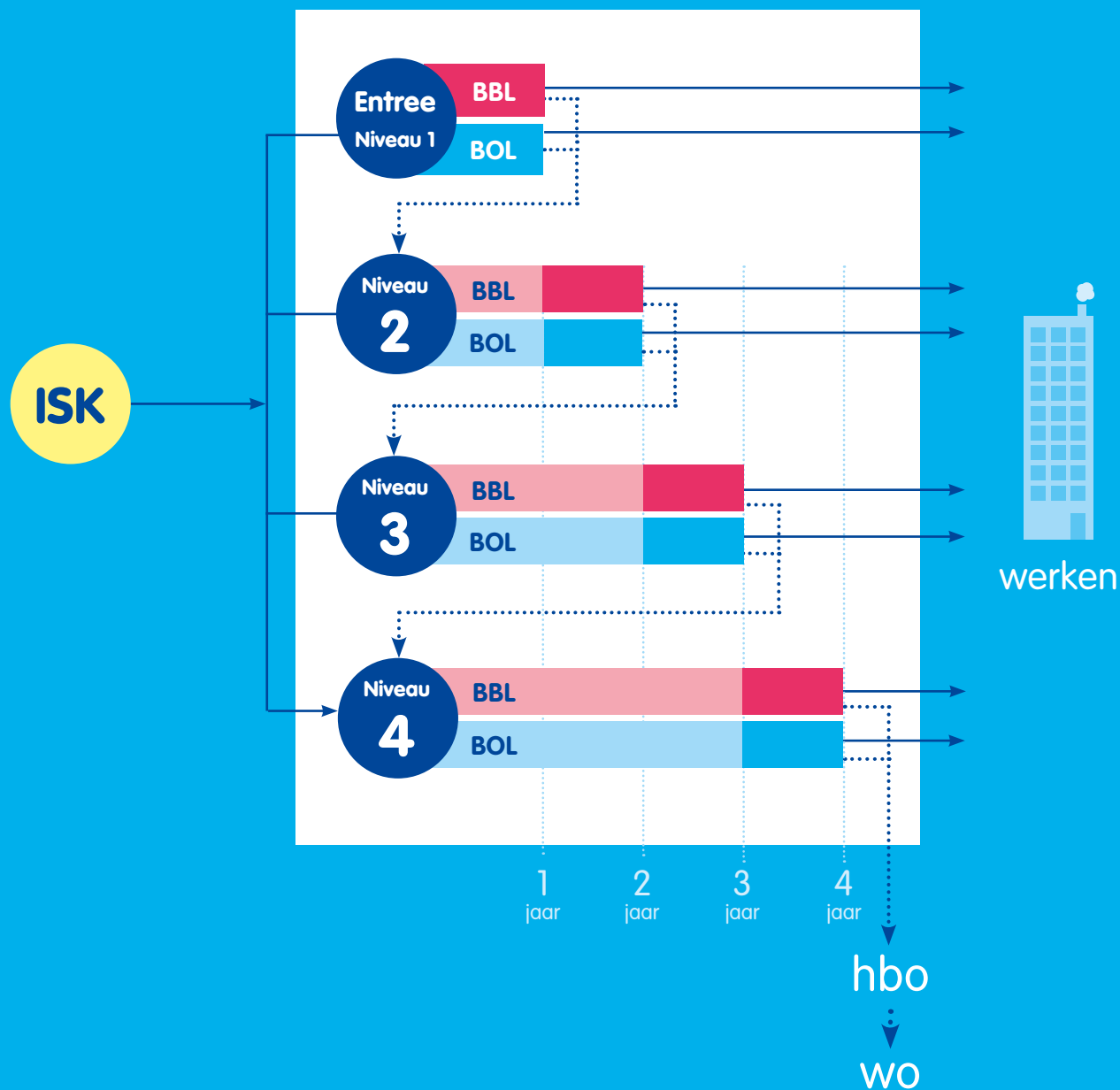

Meer informatie over het mbo

Wil je meer weten over een opleiding? Over studiekosten en stages? Of over een ander onderwerp?

Kijk dan op de websites van de mbo-scholen bij jou in de buurt

Hoe zit het mbo in elkaar?

Niveaus in het mbo

Niveau

1

Entreeopleiding

Met deze opleiding ga je eenvoudig uitvoerend werk doen. Bijvoorbeeld als Assistent verkoop/retail of Assistent dienstverlening en zorg. Deze opleiding duurt meestal 1 jaar. Daarna kun je doorstromen naar een niveau 2-opleiding of gaan werken.

Entree is:

- Eenvoudig uitvoerend werk
- 1 jaar naar school
- Daarna werken of doorstromen naar niveau 2

Niveau

2

Basisberoepsopleiding

Met deze opleiding ga je uitvoerend werk doen. Bijvoorbeeld als monteur, logistiek medewerker of kok. Deze opleiding duurt 1 tot 2 jaar. Met een niveau 2-diploma heb je een startkwalificatie. Hiermee heb je een betere kans op een baan. Je kunt ook doorstromen naar een niveau 3-opleiding.

Niveau 2 is:

- Uitvoerend werk
- 1 tot 2 jaar naar school
- Daarna werken of doorstromen naar niveau 3

Niveau 3

Vakopleiding

Met deze opleiding ga je zelfstandig werkzaamheden uitvoeren.

Bijvoorbeeld als verzorgende, autotechnicus of financieel administratief medewerker. Met een niveau 3-diploma kun je gaan werken of doorstromen naar een niveau 4-opleiding.

Niveau 3 is:

- Zelfstandig werken
- 2 tot 3 jaar naar school
- Daarna werken of doorstromen naar niveau 4

Niveau 4

Middenkader- of specialistenopleiding

Met een middenkaderopleiding ga je volledig zelfstandig werken. Bijvoorbeeld als uitvoerder bouw, leidinggevende bediening of doktersassistent. Middenkaderopleidingen duren 3 tot 4 jaar.

Met een specialistenopleiding ga je zelfstandig specialistische taken uitvoeren. Het is een kop-studie van 1 jaar bovenop de vakopleiding.

Niveau 4 is:

- Volledig zelfstandig werken, 3 tot 4 jaar naar school
- Specialistische taken, 1 jaar naar school
- Daarna werken of doorstromen naar het hbo

Hoe leer jij het best?

Ga je graag naar school? Of leer je liever in de praktijk?
Je hebt twee leerwegen in het mbo.

BOL

...is leren op school

Als je graag naar school gaat, kies dan voor een BOL-opleiding. BOL betekent: beroepsopleidende leerweg.

Het is een combinatie van leren en praktijklessen op school en stage lopen in de praktijk.

Je gaat de hele week naar school en loopt één of meer periodes per jaar stage bij een leerbedrijf. Of je loopt één dag in de week stage.

BBL

...is leren in de praktijk

Als je liever in de praktijk leert, kies dan voor een BBL-opleiding. BBL betekent: beroepsbegeleidende

leerweg. Vanaf de eerste dag werk je bij een leerbedrijf. Daarnaast ga je één dag in de week naar school. Je verdient geld en krijgt geen studiefinanciering. Sommige opleidingen kun je alleen als BBL-opleiding volgen. Vaak zijn dat technische beroepen, bijvoorbeeld onderhoudsmonteur of metselaar.

Let op:

Als de school begint, moet je een leerbaan hebben. Begin op tijd met zoeken!

BOL: Stage lopen

Tijdens je stage leer je alles over de praktijk. Je doet veel ervaring op. In het mbo is stage lopen hetzelfde als beroepspraktijkvorming (BPV).

Wat houdt stage lopen in?

In het begin loop je meestal mee. Je maakt kennis met het beroep. Je hoort en ziet veel. Zo ontdek je of het werk bij jou past. Na een paar weken krijg je meer verantwoordelijkheid. Je wordt steeds zelfstandiger.

Waar kun je stage lopen?

In Nederland zijn meer dan 200.000 erkende leerbedrijven. Daar kun je stage lopen.

Moet je zelf een stage zoeken?

Je gaat zelf op zoek naar een stage. Als je geen stage kunt vinden, krijg je hulp van je studieloopbaanbegeleider (SLB'er) of mentor. De meeste scholen hebben stageadressen van erkende leerbedrijven. Daar hebben ze goed contact mee.

Farid:

"Ik loop twee dagen per week stage bij mijn atletiekvereniging. Ik moet opdrachten maken en jongeren begeleiden. Ik help ook mee met opruimen. Op mijn stage leer ik echt veel!"

Tip

Zoek op tijd naar een stageplek. Wacht niet tot het laatste moment. Kijk op stagemarkt.nl

BBL: werken bij een leerbedrijf

Met een BBL-opleiding leer je het beroep voor een groot deel in de praktijk. Op school krijg je aanvullende theorielessen. Aan het begin van het schooljaar moet je wel een leerbaan hebben.

Wat houdt een leerbaan in?

Je werkt 4 dagen per week bij een bedrijf en ontvangt salaris. Op de werkvloer leer je alle vaardigheden die je nodig hebt voor jouw opleiding. Je krijgt goede begeleiding en maakt opdrachten voor school.

Hoe vind je een leerbaan?

- Kijk op www.kiesmbo.nl
- Stuur een mail en neem telefonisch contact op met bedrijven bij jou in de buurt.
- Vraag om hulp van de ISK of van de mbo-school waar je naartoe gaat.
- Maak een goed CV.

Wat is een erkend leerbedrijf?

Je mag alleen stage lopen of een leerbaan hebben bij een erkend leerbedrijf. Een erkend leerbedrijf voldoet aan bepaalde kwaliteitseisen. Een belangrijke kwaliteitseis is goede begeleiding van een praktijkopleider.

Dainara:

"Ik heb voor een BBL-opleiding gekozen omdat ik wilde leren en werken. Een leerbaan is meestal een mooi opstapje naar een echte baan."

Overstap van ISK naar mbo

Heb je de Nederlandse taal goed genoeg geleerd? Dan kun je doorstromen van de ISK naar het mbo. Meestal zijn er afspraken gemaakt tussen de ISK en het mbo-over de toelating. Bespreek dit goed met je mentor. Die vertelt wat je moet doen om je aan te melden voor het mbo. Je hoort ook hoe het verder gaat na de aanmelding. Je moet minimaal 16 jaar zijn op 1 augustus van het schooljaar waarin je wilt beginnen.

Toelatingseisen

- **Entreeopleiding (niveau 1)**

Je hebt geen vmbo- of havodiploma nodig. Je beheerst de Nederlandse taal op A2-niveau.

- **Niveau 2-opleiding:**

Je hebt eigenlijk een vmbo-diploma nodig. Of je beheerst de Nederlandse taal op het niveau 'op weg naar B1'.

- **Niveau 3-opleiding:**

Je hebt eigenlijk een vmbo-diploma of overgangsbewijs van havo 3 naar havo 4 nodig. Of je beheerst de Nederlandse taal op niveau B1.

- **Niveau 4-opleiding:**

Je hebt eigenlijk een vmbo-diploma of overgangsbewijs van havo 3 naar havo 4 nodig. Of je beheerst de Nederlandse taal op het niveau 'op weg naar B2'.

Aanvullende eisen

Voor sommige opleidingen gelden aanvullende eisen. Bij de opleiding Sport en bewegen krijg je bijvoorbeeld een sporttest.

Intake telt ook mee

Naast de officiële eisen kijkt de mbo-school ook hoe de intakeprocedure verloopt. Zorg dat je goed voorbereid bent. Kijk op pagina 35.

Tip
Kijk voor meer info over
leerlijnen van ISK naar
mbo op
www.lowan.nl

Aanmelden voor het mbo

Heb je een mbo-opleiding gekozen? Wacht dan niet te lang en meld je aan vóór 1 april. Dat doe je samen met jouw mentor van de ISK. Je volgt de vijf stappen.

Stap 1 Aanmelden

Je gaat naar de website van de mbo-school. Hier vul je het digitale aanmeldformulier in. Je vult ook je burgerservicenummer in. Dat staat op je ID-kaart. Als je aanmelding verzonden is, krijg je een e-mailbericht.

Stap 2 Papierwerk

Je neemt het laatste schoolrapport mee, met de officiële toetsresultaten NT2 voor alle onderdelen. Je neemt ook je ID-kaart of verblijfsvergunning mee en je portfolio als je dat hebt!

Stap 3 Testen, opdrachten, vragenformulieren

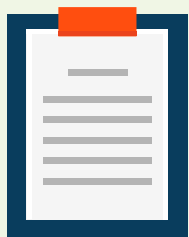
Sommige mbo-scholen vragen of je een test wilt maken. Dan weten ze wat jouw niveau is en wat je kunt. Voor een aantal opleidingen krijg je een extra test of opdracht. Bijvoorbeeld een sporttest.

Stap 4 Intakegesprek

Je hebt een gesprek met een medewerker van het mbo. Dat gesprek gaat over de test en over jouw studiekeuze. Jullie bespreken samen welke opleiding en welk niveau goed bij jou past.

Stap 5 Inschrijving

Na het intakegesprek vertelt de mbo-school of je bent aangenomen voor de opleiding die je hebt gekozen.

De intake

Het intakegesprek is een belangrijk onderdeel van de toelating. De mbo-school wil graag weten wie je bent, wat je kunt en wat je wilt. Vertel zoveel mogelijk over jezelf en waarom je zo graag die opleiding wilt doen.

Vorbereiding

Kijk op websites van mbo-scholen en ga naar Open Dagen. Geef je op voor een meeloopdag of doe mee met proefstuderen. Heb je een portfolio gemaakt? Neem die dan mee naar het intakegesprek.

Tijdens het intakegesprek

De medewerker van de mbo-school wil graag weten wat jouw studiekeuze is. Vragen die je kunt krijgen zijn:

- Wat kun je goed?
- Wat vind je leuk aan deze opleiding?
- Wat is je motivatie voor deze opleiding?
- Waarom denk je dat deze opleiding bij jou past?
- Hoe ziet jouw toekomst eruit?

Vragenlijstje

Tijdens het intakegesprek kun je zelf ook vragen stellen. Bijvoorbeeld:

- Welke vakken krijg ik?
- Heb ik huiswerk?
- Moet ik mijn stage zelf regelen?

Maak een vragenlijstje zodat je niets vergeet!

Opleidingskosten

Lesgeld

- Ben je jonger dan 18 jaar? Dan hoef je geen lesgeld te betalen.
- Ben je 18 jaar of ouder en doe je een BOL-opleiding? Dan betaal je € 1.115* lesgeld.
- Kies je voor een BBL-opleiding? Dan is het cursusgeld € 240* voor Entree- en niveau 2-opleidingen. Voor niveau 3- en niveau 4-opleidingen is het cursusgeld € 582*.

*Deze bedragen gelden voor 2018-2019. Het kan zijn dat het les- en cursusgeld voor 2019-2020 iets hoger is.

Extra kosten

- De school betaalt wat je nodig hebt om de opleiding te kunnen volgen en examen te doen. Gereedschap zoals koxmessen en kappersscharen krijg je in bruikleen.
- Je betaalt zelf voor boeken, een laptop, sportkleding en deelname aan excursies. Reiskosten naar school en naar je stage betaal je ook zelf.
- Wil je weten welke kosten je maakt? Kijk dan op de website van de mbo-school bij jouw opleiding.

Voorbeelden van opleidingen met extra kosten zijn:

- Sport en bewegingsleider
- Kok
- Kapper

Studiefinanciering

Jonger dan 18 jaar

- Volg je een voltijd BOL-opleiding? Dan heb je geen recht op studiefinanciering. Je kunt wel een 'tegemoetkoming ouders' aanvragen. Alleen ouders met een laag inkomen krijgen extra geld.
- Volg je een BBL-opleiding? Dan verdien je geld en krijg je geen studiefinanciering. Je hebt ook geen recht op een 'tegemoetkoming ouders'.

Ouder dan 18 jaar

- Volg je een voltijd BOL-opleiding? Dan heb je recht op studiefinanciering in de vorm van een basisbeurs. Je komt alleen in aanmerking voor een aanvullende beurs als je ouders een laag inkomen hebben. Vraag een aantal maanden voordat je 18 wordt studiefinanciering aan. Dan is alles op tijd geregeld.
- Volg je een BBL-opleiding? Dan verdien je geld en krijg je geen studiefinanciering.

Lening of gift

- Volg je een Entreeopleiding of niveau 2-opleiding? Dan is de studiefinanciering altijd een gift.
- Volg je een niveau 3- of niveau 4-opleiding? Dan wordt jouw studiefinanciering pas een gift als je binnen 10 jaar je diploma haalt. Dit heet de prestatiebeurs. Een prestatiebeurs krijg je voor 4 jaar.

Gratis reizen

- Volg je een voltijd BOL-opleiding niveau 1 of 2? Dan kun je gratis reizen.
- Volg je een voltijd BOL-opleiding niveau 3 of 4? Dan krijg je lening waarmee je gratis kunt reizen. Deze lening wordt pas een gift als je binnen 10 jaar je diploma haalt.

**Studie
financiering**

kijk op:
www.duo.nl

Gratis reizen

Kijk op
studentenreisproduct.nl

Entreeopleidingen

Entreeopleidingen kun je in verschillende richtingen volgen. Bijvoorbeeld in de zorg, de bouw of de horeca. Je doet eenvoudig uitvoerend werk en helpt je collega's. Er zijn in totaal negen entreeopleidingen

Een entreeopleiding duurt meestal een jaar. Je gaat naar school en krijgt Nederlandse taal, rekenen, loopbaan en burgerschap en praktijklessen.

Je loopt ook stage in de richting die je gekozen hebt. De lesgroepen zijn wat kleiner en je krijgt veel aandacht en loopbaanbegeleiding.

Na vier maanden krijg je een bindend studieadvies. Als je doorgaat en je diploma haalt, kun je doorstromen naar een mbo 2-opleiding of de arbeidsmarkt opgaan.

ASSISTENT BOUWEN, WONEN EN ONDERHOUD Je helpt met schilderen, timmeren, bouwen en tegelzetten. Je werkt in een werkplaats, op een bouwplaats of buiten.

ASSISTENT INSTALLATIE- EN CONSTRUCTIE TECHNIEK Je helpt de technisch vakman en steekt je handen uit de mouwen. Je werkt aan gasinstallaties, cv-ketels en andere installaties.

ASSISTENT PROCESTECHNIEK Je bedient machines en apparaten. Je controleert of het productieproces goed verloopt en lost kleine storingen op.

ASSISTENT MOBILITEITSBRANCHE Je voert onderhoudswerkzaamheden uit aan auto's, campers, scooters en fietsen. Je werkt in een garage, autoverhuurbedrijf of bij een fietsenmaker.

ASSISTENT HORECA, VOEDING OF VOEDINGSINDUSTRIE Je helpt bij de voorbereidingen in de keuken, de bakkerij of het restaurant. Je zorgt dat alles klaarstaat en helpt met opruimen en schoonmaken.

ASSISTENT LOGISTIEK Je werkt mee aan het verzamelen en verzendklaar maken van goederen. Je helpt met laden en lossen en zorgt dat het magazijn opgeruimd is.

ASSISTENT VERKOOP EN RETAIL Je werkt in een winkel of groot warenhuis. Je vult de vakken, ruimt het magazijn op en helpt klanten bij hun aankoop.

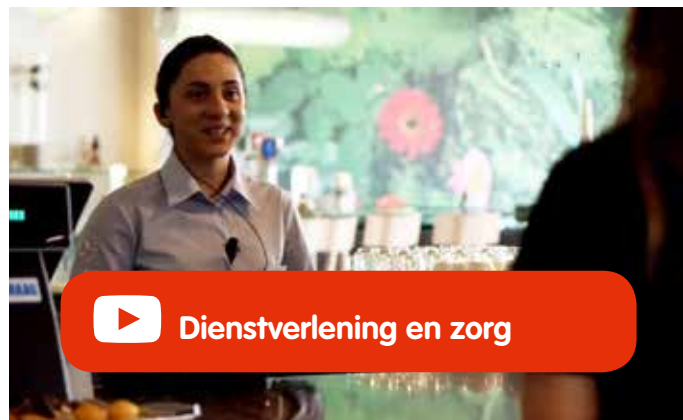
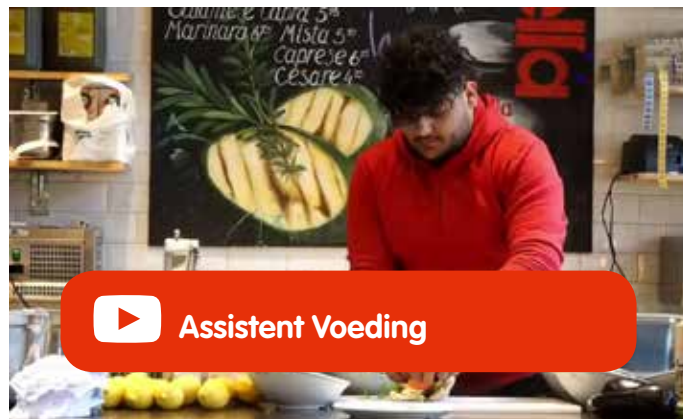
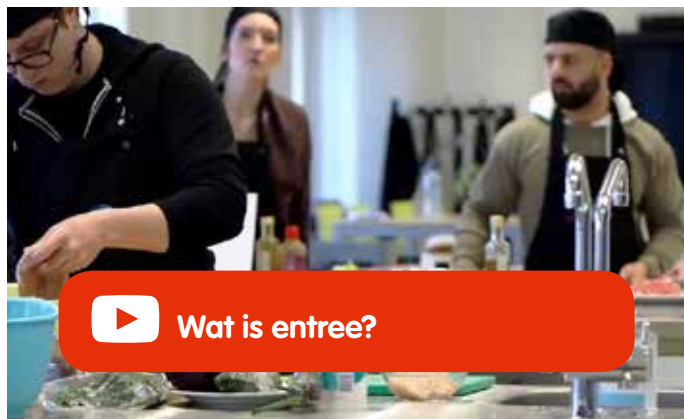

ASSISTENT PLANT OF (GROENE) LEEFOMGEVING Je werkt in plantsoenen en parken. Je helpt met de aanplant, verzorging en onderhoud van bomen, planten en bloemen.

ASSISTENT DIENSTVERLENING EN ZORG Je verzorgt mensen op allerlei plekken. Bijvoorbeeld in een verzorgingshuis, de thuiszorg, bij een kapper of in de horeca.

Filmpjes over entreeopleidingen

Je vindt alle filmpjes
op YouTube-kanaal
Summa Plus

Welke mbo-opleidingen 2-3-4 heb je?

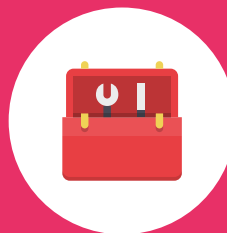
**Afbouw, hout
en onderhoud**

Pagina 44

**Ambacht en
laboratoriumtechniek**

Pagina 46

**Bouw
en infra**

Pagina 48

**Economie en
administratie**

Pagina 50

**Handel en
ondernemerschap**

Pagina 54

**Horeca en
bakkerij**

Pagina 56

**Informatie en
communicatie-
technologie**

Pagina 59

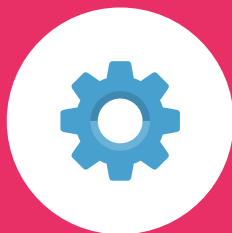
**Media en
vormgeving**

Pagina 60

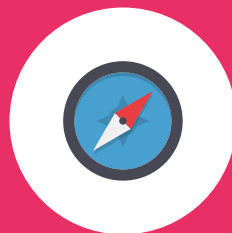
**Mobiliteit en
voertuigen**

Pagina 62

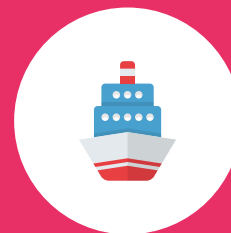
**Techniek en
procesindustrie**

Pagina 64

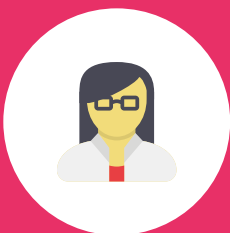
**Toerisme
en recreatie**

Pagina 66

**Transport, scheepvaart
en logistiek**

Pagina 67

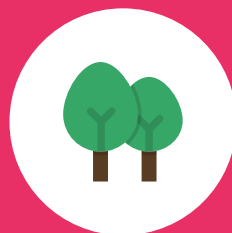
**Uiterlijke
verzorging**

Pagina 71

**Veiligheid
en sport**

Pagina 72

**Voedsel, natuur
en leefomgeving**

Pagina 74

**Zorg
en welzijn**

Pagina 77

Afbouw, hout en onderhoud

Onder afbouw, hout en onderhoud valt alles wat te maken heeft met het onderhouden en opknappen van gebouwen. Maar je kunt ook denken aan het maken van meubels en de inrichting van gebouwen.

Vind je het leuk om te **ontwerpen** en met **bouwtekeningen** en **materialen** bezig te zijn? Kun je problemen **analyseren** en **slimme oplossingen** bedenken? Steek je graag je **handen uit de mouwen?**

Ga dan voor een baan in de afbouw, hout en onderhoud.

Werken met hout

De hout- en meubelbranche heeft veel mogelijkheden. Je kunt kiezen voor het werken met en het bewerken van hout. Hiervoor gebruik je moderne houtbewerkingsmachines. Je kunt ook een opleiding volgen op het gebied van meubileren.

Voorbeelden van opleidingen

WONINGSTOFFEERDER NIVEAU 2 Je richt kantoren en woonhuizen in met vloerbedekking en raambekleding. Bij je werk hoort ook trappen stofferen en zonwering bevestigen. Je gebruikt verschillende materialen en je werkt netjes en zorgvuldig.

ONDERNEMEND MEUBELMAKER/(SCHEEPS) INTERIEUR BOUWER NIVEAU 4 Je ontwerpt en maakt meubels op maat. Je maakt ook kasten, balies of betimmeringen voor woonhuizen, kantoren of stuurhutten op een schip.

Schilderen en stuken

Schilders, lakspuiters en stukadoors werken nauwkeurig en precies. Ze zorgen dat voorwerpen, woningen en gebouwen goed in de lak staan en mooi afgewerkt zijn.

Voorbeelden van opleidingen

SCHILDER NIVEAU 2 Je schildert kozijnen, deuren en ander houtwerk. Jouw werk bestaat uit schuren, plamuren en het aanbrengen van grond- en laklagen. Je kunt goed samenwerken met collega's en werkt bij een schilders- of onderhoudsbedrijf.

GEZEL STUKADOOR NIVEAU 3 Je werkt muren en plafonds af met een pleisterlaag en maakt oude muren en plafonds weer mooi. Meestal werk je in de bouw of bij mensen thuis. Je werkt bij een stukadoors- of aannemersbedrijf.

Onderhoud

Je verricht onderhoudswerkzaamheden aan bouw- en renovatieprojecten. Bijvoorbeeld woonhuizen, scholen, ziekenhuizen en bedrijfsgebouwen. Hierin is altijd wel werk te vinden!

Voorbeelden van opleidingen

SERVICEMEDEWERKER GEBOUWEN NIVEAU 2 Je doet dagelijks onderhoud aan gebouwen. Bijvoorbeeld het plaatsen van plinten, vervangen van een radiator of het monteren van een led-lamp met bewegingssensor. Je bent servicegericht.

ALLROUND VAKKRACHT ONDERHOUD- EN KLUSSEN-BEDRIJF NIVEAU 3 Je zorgt voor het onderhoud in en rondom gebouwen. Je voert reparaties uit en onderhoudt installaties voor gas, centrale verwarming of water. Je bent handig en oplossingsgericht.

Ambacht, laboratorium- en gezondheids- techniek

Met een ambachtelijk beroep maak of onderhoud je gebruiksvoorwerpen. Denk bijvoorbeeld aan schoenen, glaswerk of sieraden. In een laboratorium werk je met chemische stoffen of materiaal van levende organismen. Bij gezondheidstechniek kun je denken aan optiek, tandtechniek en orthopedische schoenen.

Ben je **creatief**
en **nauwkeurig**?

Kun je goed **analyseren** en
onderzoeken? Houd je van **techniek**
en kun je goed met **mensen** omgaan?

Kies dan voor een ambachtelijke
opleiding of voor een opleiding
in de laboratorium- of
gezondheidstechniek.

Ambachtelijk werk

Je bent graag creatief bezig en wilt een ambacht leren. Kun je goed luisteren naar de wensen van de klant? En houd je van zelfstandig werken? Kies dan een ambachtelijke opleiding zoals goud- of zilversmid, juwelier of uurwerktechnicus.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER UURWERKTECHNIEK NIVEAU 3 Je repareert en onderhoudt allerlei klokken en horloges. Dit zijn mechanische uurwerken, maar ook elektrische klokken en kwartshorloges. Je bent precies en kunt goed zelfstandig werken.

JUWELIER NIVEAU 4 Je kunt goed met klanten omgaan. Je weet veel over de artikelen die je verkoopt, zoals ringen, halskettingen, armbanden en horloges. Je doet deze kennis op in de vakken goudsmiden, uurwerktechniek, graveren en edelsteenonderzoek.

Laboratoriumwerk en gezondheidstechniek

In een laboratorium voer je metingen en testen uit om de samenstelling van stoffen en materialen te achterhalen. Kies je voor gezondheidstechniek, dan werk je in een praktijk of winkel en help je mensen met hun ogen, oren, tanden of schoenen.

Voorbeelden van opleidingen

ALLROUND LABORANT NIVEAU 3 Je voert dagelijks biologische of chemische analyses uit. Je controleert bijvoorbeeld etenswaren, monsters uit het milieu of bloed van patiënten. Je werkt in het lab van een ziekenhuis, chemisch bedrijf of keuringsdienst.

OPTICIEN NIVEAU 4 Je doet oogmetingen en weet veel over ogen. Je adviseert mensen over brillen, glazen, contactlenzen en zonnebrillen. Je werkt doet ook kleine reparaties aan brillen en slijpt glazen op sterkte. Je bent nauwkeurig en kunt goed samenwerken.

Bouw en infra

Bouw betekent het bouwen van huizen, fabrieken en kantoren. Infra heeft te maken met het aanleggen van wegen, waterwegen en ondergrondse netwerken. De sfeer op de werkvloer is eerlijk en direct. Hier heb je technisch en ruimtelijk inzicht voor nodig.

Kun je **goed samenwerken, plannen en organiseren**? Ga je altijd op zoek naar **oplossingen** en weet je van **aanpakken**?

Dan is de bouw- en infrasector zeker iets voor jou.

In de bouw

Samenwerken is belangrijk. Het werk is afwisselend, want je gaat steeds naar een ander bouwproject. Je krijgt te maken met nieuwbouw, verbouwingen of renovatiewerk. Je kunt doorgroeien van beginnend vakman naar ondernemer.

Voorbeelden van opleidingen

TIMMERMAN NIVEAU 2 Je maakt constructies van hout voor gebouwen. Bijvoorbeeld betonfunderingen, scheidingswanden en plafonds. Je monteert ook ramen en deuren. En je doet allerlei aftimmerwerkzaamheden. Meestal werk je bij een aannemer of bouwbedrijf.

MIDDENKADERFUNCTIONARIS BOUW NIVEAU 4 Je levert een belangrijke bijdrage aan bouwprojecten. Jouw werk bestaat uit het maken van plannings, bouwkundige tekeningen, begrotingen en offertes. Je werkt bij een aannemer, bouwbedrijf of projectontwikkelaar.

Infra

De infrastructuur bestaat uit wegen, kanalen, bruggen, spoorlijnen en tunnels. Ondergronds zijn kabels en leidingen aangelegd voor gas, water, elektriciteit, riolering en internet. Je gebruikt moderne meetapparatuur en zware machines.

Voorbeelden van opleidingen

VAKMAN GWW (GROND, WATER- EN WEGENBOUW)

NIVEAU 2 Je helpt bij de aanleg van rioleringen en wegverhardingen. Je bedient pompen en compressoren en werkt met handgereedschappen. Je werkt nauw samen met de mensen in jouw ploeg en met de machinist.

MIDDENKADERFUNCTIONARIS INFRA NIVEAU 4

Je leert alles over het bouwen van wegen, tunnels, bruggen en andere infraprojecten. Je werkt binnen of buiten en altijd in een team. Je krijgt te maken met allerlei vakmensen, aannemers en architecten.

Economie en administratie

Economie en administratie gaat over dienstverlening aan bedrijven en consumenten. Je verzamelt en verwerkt gegevens die nodig zijn om een organisatie goed te laten functioneren. Je kunt je ontwikkelen op secretariael, financieel, administratief of juridisch gebied. En heel belangrijk: je hebt een goede beheersing van de Nederlandse taal.

Ben je
klantgericht en
commercieel ingesteld? Vind je
organiseren leuk en heb je goede
communicatieve vaardigheden?

Ga dan aan de slag in de
administratieve sector.

Puzzelen met cijfers

Heb je iets met cijfers en vind je het leuk om op de computer te werken? Houd je ook wel van een beetje puzzelen? Dan past een administratieve baan goed bij jou. Je leert nauwkeurig werken en kunt goed samenwerken.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER (FINANCIËLE) ADMINISTRATIE NIVEAU 2

Je hebt veel contact met klanten en controleert of ze hun financiële gegevens goed hebben ingevoerd. Alle documenten berg je zorgvuldig op en kun je makkelijk weer terugvinden.

FINANCIËEL ADMINISTRATIEF MEDEWERKER NIVEAU 3

Je verzamelt, ordent en registreert financiële gegevens voor bedrijven. Je werkt zelfstandig met een boekhoudprogramma en legt salarissen, belastingen, inkopen en verkopen netjes vast.

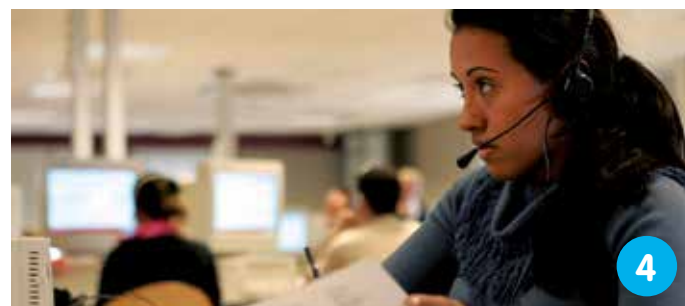
Vlotte babbel

Kies je voor een commerciële opleiding? Dan heb je een vlotte babbel nodig. Je vindt het leuk om te adviseren en te verkopen. Ook kun je goed inspelen op de wensen van de klant. Het werk is afwisselend en de omgeving is dynamisch.

Voorbeelden van opleidingen

COMMERCEEL MEDEWERKER NIVEAU 3 Jouw doel is de omzet en de klanttevredenheid te vergroten. Je hebt veel telefonisch contact en als de klant het aanbod goed vindt, stel je een verkoopcontract of orderbevestiging op.

JUNIOR ACCOUNTMANAGER NIVEAU 4 Je hebt goed contact met klanten (accounts) van het bedrijf waar je werkt. Je maakt ze enthousiast voor een financieel product of dienst. Je werkt zelfstandig, maar bent ook verantwoordelijk voor de resultaten van je team.

Marketingmix

Organisatietalent

Kun je veel dingen tegelijk doen en ben je flexibel? Houd je van het organiseren van grote projecten en evenementen zoals concerten, festivals, beurzen en open dagen? Kies dan voor marketing en communicatie.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER EVENEMENTENORGANISATIE NIVEAU 4

Je assisteert bij de organisatie van grote evenementen zoals beurzen en festivals. Je helpt met het opstellen van een programma, de communicatie, de publiciteit en het aansturen van alle mensen.

MEDEWERKER MARKETING EN COMMUNICATIE

NIVEAU 4 Je brengt producten en diensten van een bedrijf onder de aandacht. Je bedenkt hiervoor leuke acties en marketingcampagnes. Je kunt goed plannen en organiseren.

Regelaar

Ben je goed in het regelen van dingen? Kun je informatie opzoeken en overbrengen? En ben je sociaal en communicatief ingesteld? Kies dan voor een 'regelbaan' in de secretariële of juridische richting.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER SECRETARIAAT EN RECEPTIE NIVEAU 2

Je neemt de telefoon aan, verzorgt de post en notuleert tijdens vergaderingen. Je maakt afspraken en werkt het archief bij. Je hebt veel verschillende taken en kunt goed plannen, zonder in de stress te raken.

SECRETARESSE NIVEAU 3 Je bent de rechterhand van een afdelingshoofd, teamleider of manager. Je verwerkt de post en beheert agenda's. Je stelt ook brieven op, neemt de telefoon aan en ontvangt bezoekers. Je bent representatief en communicatief.

Handel en ondernemerschap

In de handel is geen dag hetzelfde. Je werkt in een winkel, voor een groothandel of voor een multinational. Op al deze plekken is het belangrijk dat je oog hebt voor de klant. Zoek de branche die bij je past. Bijvoorbeeld mode, textiel, interieur, elektronica of voeding.

Ben je
commercieel en
servicegericht?

Kies dan voor een baan in
de handel.

De klant is koning

In de detailhandel werk je met producten die direct worden verkocht aan de klant. Bijvoorbeeld voedsel of kleding. Als verkoper ga je met klanten om en is je gedrag belangrijk. Je kunt mensen goed adviseren en allerlei vragen beantwoorden.

Voorbeelden van opleidingen

VERKOPER NIVEAU 2 Je werkt in een winkel of magazijn en zorgt dat de artikelen overzichtelijk gepresenteerd zijn. Je vindt het leuk om klanten te helpen en wilt dat ze tevreden de deur uitgaan. Je bent betrouwbaar en gaat nauwkeurig met geld om.

VERKOOPSPESIALIST NIVEAU 3 Je weet veel over de producten die je verkoopt. Als klanten advies nodig hebben, kunnen ze bij jou terecht. Je hebt oog voor winkelpresentatie en weet hoe je artikelen op een aantrekkelijke manier neerzet.

Leidinggeven

Als manager run je een eigen winkel of filiaal van een grote supermarkt, bouwmarkt of parfumerie. Je bent verantwoordelijk voor de omzet en coördineert de werkzaamheden van je collega's. Je kunt goed leidinggeven.

Voorbeelden van opleidingen

MANAGER RETAIL NIVEAU 4 Je werkt in de retail (verkoop), food of non-foodsector. Je geeft leiding aan een filiaal van een winkelketen of een afdeling van een grootwinkelbedrijf. Je hebt goed contact met de medewerkers en klanten en neemt verantwoordelijkheid.

ONDERNEMER RETAIL NIVEAU 4 Je hebt een eigen zaak binnen de retail (verkoop), food of non-foodsector. Je combineert commercieel inzicht met creativiteit en een praktische houding. Je hebt medewerkers in dienst, maar steekt ook zelf de handen uit de mouwen.

Mode en interieur

Heb je oog voor mode en ben je creatief? Kies dan voor het ontwerpen en maken van kleding. Ben je meer geïnteresseerd in productiebegeleiding, adviseren en verkopen? Richt je dan op de commerciële kant.

Voorbeelden van opleidingen

BASISMEDEWERKER MODE NIVEAU 2 Je neemt de maten van een klant op en overlegt over de goede stof. Je kunt patronen maken en weet hoe je een broek, rok of overhemd in elkaar zet. Je werkt in een maatkleding-atelier of bij een kledingverhuurbedrijf.

JUNIOR STYLIST NIVEAU 4 Je werkt in een modebedrijf op de afdeling styling. Je assisteert de hoofdstylist bij het ontwikkelen van nieuwe collecties. Je bent creatief en op de hoogte van de nieuwste trends. Van ontwerpschetsen maak je technische tekeningen.

Horeca en bakkerij

Jouw werk is erop gericht andere mensen een leuke tijd te bezorgen. Met zorgvuldig bereid eten en een aangenaam verblijf in een hotel of restaurant.

Ben je
klantgericht,
en **stressbestendig**?
En ben je **geen 9 tot 5**-type?

Dan is werken in de horeca, bij
een (banket)bakkerij of in de
facilitaire dienstverlening
echt iets voor jou.

Horeca

Er komt heel wat bij kijken voordat gasten kunnen genieten van een drankje op het terras, een speciaal gerecht of een schone hotelkamer. Achter de schermen zijn mensen druk bezig met de inkoop, de bereiding van gerechten en het personeelsbeleid.

Voorbeelden van opleidingen

GASTHEER/GASTVROUW NIVEAU 2 Je ontvangt gasten in een restaurant en zorgt dat ze zich thuis voelen. Je neemt bestellingen op en serveert die uit. Je bent servicegericht en door jouw persoonlijke benadering voelen de gasten zich direct thuis.

ZELFSTANDIG WERKEND KOK NIVEAU 3 Je maakt allerlei gerechten klaar en zorgt dat ze er mooi uitzien. Je denkt mee over de menukaart. Je bent ook verantwoordelijk voor de planning en organisatie van de keukenwerkzaamheden.

Ondersteunen

Een bedrijf of instelling kan niet zonder facilitair medewerkers. Taken zijn bijvoorbeeld: toezicht houden op de sfeer en de veiligheid, extra hulp bieden op een afdeling, post op tijd bezorgen en zorgen dat de koffieautomaten het doen.

Voorbeelden van opleidingen

FACILITAIR MEDEWERKER NIVEAU 2 Het werk is heel gevarieerd. Je maakt het eten klaar, serveert de maaltijden en doet kleine onderhoudsklussen. Je helpt ook mee bij de receptie en bij het inrichten van vergaderzalen voor presentaties.

FACILITAIR LEIDINGGEVENDE NIVEAU 4 Je kunt goed organiseren en regelen. Je stuurt medewerkers aan en zorgt dat iedereen zijn werk goed doet. Alles is perfect geregeld: beveiliging, schoonmaak, catering, verlichting, inrichting en apparatuur.

Bakken

Je maakt allerlei soorten brood, taarten, gebakjes, koekjes en hartige lekkernijen. Je koopt grondstoffen in en zorgt voor leuke garneringen en decoraties. Ook maak je iets speciaals met de feestdagen en haak je in op specifieke wensen van de klant.

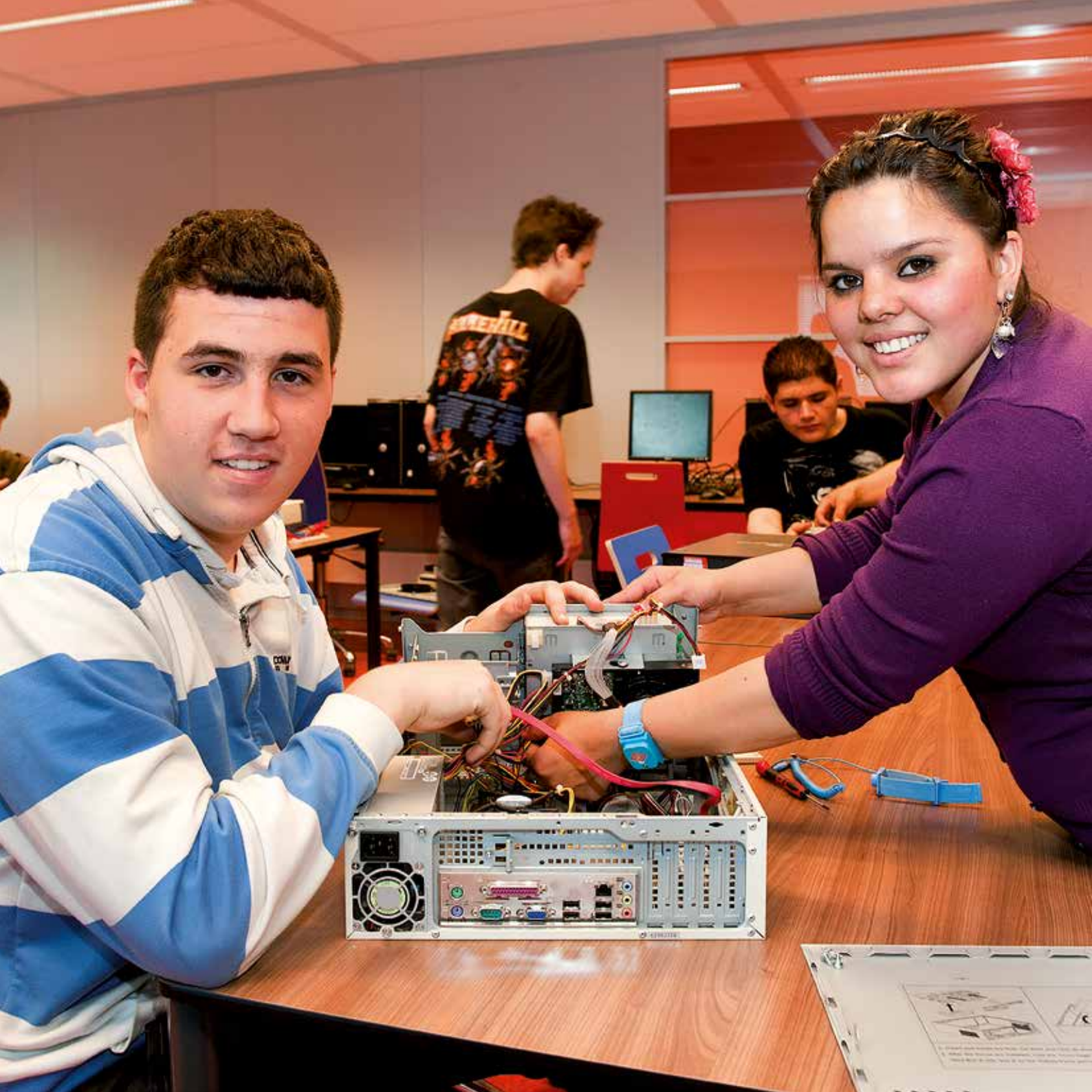
Voorbeelden van opleidingen

UITVOEREND BAKKER NIVEAU 2 Je maakt allerlei soorten brood en banket zoals taarten, gebakjes, koekjes en hartige lekkernijen. Je werkt onder leiding van een zelfstandig werkend bakker, maar je kunt ook zelfstandig aan de slag.

PATISSIER NIVEAU 4 Je werkt bij een banketbakkerij of patisserie en maakt allerlei soorten gebak en zoete lekkernijen. Je bent creatief en bedenkt de nieuwste banketproducten. Je beoordeelt de producten op kwaliteit en smaak.

Informatie en communicatie-technologie (ICT)

In bedrijven en kantoren zijn computers, netwerken, besturingssystemen en software onmisbaar.

Vind je het leuk om **hard- en softwareproblemen** op te pakken? Zit je net zolang achter je **beeldscherm** tot je **alles hebt opgelost**?

Ga dan aan de slag in de ICT-sector.

Computers

In de ICT kun je kiezen voor onderhoud en beheer van hardware, software en het netwerk. Het is belangrijk werk om deze systemen draaiend te houden. Wil je programmeren? Dan zit je goed bij applicatieontwikkeling.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER ICT NIVEAU 2 Je installeert hard- en software en maakt computers klaar voor gebruik. Je vervangt onderdelen en lost kleine storingen op. Je beantwoordt ook vragen van gebruikers.

APPLICATIE- EN MEDIAONTWIKKELAAR NIVEAU 4 Je ontwikkelt nieuwe software en past bestaande software aan. Je doorziet snel problemen en bedenkt een handige ICT-oplossing. Daarnaast ben je bezig met (cross) media-uitingen en mediasystemen.

Media en vormgeving

Bij Media en vormgeving draait alles om het ontwerpen en produceren van media. Van posters en tijdschriften tot videoclipps en games. Met een diploma kun je straks op allerlei plekken terecht. Bijvoorbeeld bij reclamebureaus, bureaus voor webdesign, game-ontwikkelbedrijven en mediabedrijven.

Ben
je **creatief** en
ondernemend? Heb je
technisch inzicht en een goed
inlevingsvermogen?

Kies dan een opleiding in
de 'creatieve sector'.

Ben ik in beeld?

Kies je voor beeldtechniek? Dan werk je met televisiecamera's, fotocamera's en geluidsopname-apparaten. Kies je voor podium- en evenemententechniek? Dan zorg je dat licht en geluid tijdens de voorstelling goed geregeld zijn.

Voorbeelden van opleidingen

PODIUM- EN EVENEMENTENTECHNICUS NIVEAU 3 Je zorgt voor de opbouw en bediening van geluids- en belichtingsinstallaties. Je doet ook de beeldtechniek en helpt mee met het plaatsen van decors, podia en vloeren.

AV-SPECIALIST NIVEAU 4 Je bent iemand die denkt in verhaallijnen. Je filmt pakkende beelden, die je digitaal bewerkt en monteert tot een goed eindproduct. Je werkt bij een media- of productiebedrijf of je gaat als zelfstandig ondernemer aan de slag.

Kijk om je heen

DTP-ers voeren de ontwerpen van vormgevers uit. Meestal met behulp van InDesign en Illustrator. Drukkers zorgen ervoor dat de ontwerpen geprint of gedrukt worden. En als je groot wilt uitpakken, maak je reclameborden op gevels en langs snelwegen.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER PRODUCTPRESENTATIE NIVEAU 2 Je richt winkels en etalages in met veel verschillende materialen. Je werkt met een inrichtingsplan en zorgt voor een goede presentatie van de producten. Je werkt in de werkplaats en in de winkel.

ALLROUND DTP-ER NIVEAU 3 Je maakt van de ontwerpen van vormgevers mooie lay-outs voor printmedia en internet. Je bewerkt teksten, foto's en illustraties en brengt kleuren en speciale effecten aan. Je werkt met grafische software zoals InDesign en Illustrator.

Aandacht vragen

Sterke beelden trekken de aandacht. Dat kunnen logo's en verpakkingen zijn, maar ook websites, apps, visuals, games en animaties. Bij mediavormgeven kun je kiezen voor de grafische, audiovisueel en/of interactieve kant.

Voorbeelden van opleidingen

MEDIAVORMGEVER / PACKAGING DESIGN NIVEAU 4 Je ontwerpt verpakkingen die opvallen en bijdragen aan een sterker imago van het merk. Je hebt dus veel invloed op de uitstraling van een product. Je bent creatief en onderzoekend.

RUIMTELIJK FORMGEVER / 3D ARTWORK NIVEAU 4 Je maakt 2D- en 3D-games. Bijvoorbeeld een game voor een smartphone, een simulatie-game voor de politie of een interactieve presentatie voor een bedrijf. Je werkt met animatie en 3D-printing.

Mobiliteit en voertuigen

In Nederland rijden zo'n 8 miljoen personenauto's, 1 miljoen bedrijfsauto's, meer dan 20 miljoen fietsen en bijna 1 miljoen motorfietsen rond. We leggen miljoenen kilometers af en dat vraagt veel onderhoud aan onze voertuigen. Vakmensen zijn nodig om ze op de weg te houden, nieuwe systemen te bedenken en reparaties uit te voeren.

Heb je
technisch inzicht?
Ben je **handig** en kun je
nauwkeurig werken?

Kies dan een opleiding in
de mobiliteitssector.

De buitenkant

Carrosseriebouwers, autospuiters en autoschadeherstellers maken of herstellen de buitenkant van auto's, bussen en vrachtwagens. Wat ze doen is uitdeuken, onderdelen vervangen, plaatwerk lassen, plamuren en spuiten.

Voorbeelden van opleidingen

AUTOSCHADEHERSTELLER NIVEAU 2 Je repareert beschadigde deuren en spatschermen. Je maakt motorkappen en andere onderdelen weer als nieuw. Als je klaar bent, kun je aan klanten uitleggen wat je met hun auto gedaan hebt.

EERSTE AUTOSPUITER NIVEAU 3 Je schuurt en plamuurt de carrosserie (buitenkant) van auto's en bussen en brengt laklagen aan. Kleine schade zoals deuken en krassen herstel je zelf. Je werkt nauwkeurig en neemt zelfstandig beslissingen.

De binnenkant

In de mobiliteitstechniek krijg je ook te maken met elektronica. Denk aan motormanagement systemen, automatische deurvergrendeling en alarmsystemen. Er zijn steeds meer elektrische fietsen en auto's die onderhoud vragen en gerepareerd moeten worden.

Voorbeelden van opleidingen

AUTOTECHNICUS NIVEAU 2 Je weet alles over de elektronica in auto's. Je gebruikt digitale testers en meetapparatuur om storingen op te zoeken en te verhelpen. Je voert zelfstandig reparaties en onderhoudsbeurten uit.

EERSTE FIETSTECHNICUS NIVEAU 3 Je doet onderhoud en reparaties aan (elektrische) fietsen. Adviseren en verkopen hoort ook bij je vak. Je kunt goed omgaan met klanten en je bent flexibel en servicegericht. Je werkt in de werkplaats van een tweewielerwinkel.

Techniek en procesindustrie

Onder Techniek en procesindustrie valt alles wat te maken heeft met het maken en onderhouden van gebruiksvoorwerpen, gereedschappen, machines en installaties.

Je let op de kwaliteit en veiligheid van de productie en je hebt oog voor het milieu. Je vindt het leuk om zelf producten te bedenken en bent geïnteresseerd in gereedschappen, technieken en materialen.

Heb
je **technisch** en
wiskundig inzicht en werk je
naauwkeurig?

Dan is een baan in de techniek
of procesindustrie echt iets
voor jou.

Installeren maar

Bijna alles werkt op stroom. Daarom zijn er veel vakmensen nodig voor de aanleg en het onderhoud van elektrische installaties. Kies je voor installatiewerk? Dan werk je aan cv-installaties, airconditioning, koelininstallaties of leg je gas- en waterleidingen aan.

Voorbeelden van opleidingen

MONTEUR ELEKTROTECHNISCHE INSTALLATIES

NIVEAU 2 Je legt elektrische installaties aan voor verlichting, gebouwen, datanetwerken, telecommunicatie en verkeerssignalering. Je zorgt voor de bedrading en installeert panelen en schakelkasten.

EERSTE MONTEUR MECHATRONICA NIVEAU 3

Je bouwt machines en producten of onderdelen daarvan. Vaak worden deze machines bestuurd door computers. Denk bijvoorbeeld aan lasrobots, melkmachines, en kopieermachines.

Stap voor stap

Een blikje cola of een scooter wordt stap voor stap gemaakt met behulp van procestechniek. Aan het eind rolt er een product uit. Hiervoor zijn machines en apparaten nodig die door mensenhanden worden bediend en gecontroleerd.

Voorbeelden van opleidingen

PROCESOPERATOR B NIVEAU 3 Je controleert complexe productieprocessen en grijpt in als dat nodig is. Je maakt gebruik van controle en bedieningsapparatuur en voert reparaties uit. Je bent flexibel inzetbaar en vindt het leuk om te blijven leren.

Bouwen met metaal

Werktuigbouwkunde heeft te maken met machinebouw, fijnmechanische technieken en het ontwerpen van producten. Je bent handig en vindt het leuk om te lassen, te monteren en producten van metaal te maken.

Voorbeelden van opleidingen

CONSTRUCTIEWERKER NIVEAU 2 Je maakt onderdelen van metaal of kunststof voor machines en constructies. Technieken die je gebruikt zijn snijbranden, slijpen en lassen. Je werkt met meetinstrumenten en vormmallen. Jouw werk is de stevige basis van een bouwwerk.

TECHNICUS ENGINEERING NIVEAU 4 Je organiseert en begeleidt het productieproces van apparaten en machines. Bijvoorbeeld voor de tuinbouw, industrie en vliegvelden. Je kunt technisch allrounder of specialist worden.

Toerisme en recreatie

De toeristische en vrijetijdssector is uitdagend en avontuurlijk. In deze (internationale) sector is er behoefte aan gastvrije en vriendelijke mensen. Je werkt bij een reiswinkel, touroperator, luchtvaartmaatschappij, congrescentrum, bungalowpark of op een cruiseboot.

Houd je van
avontuur en ben je
stressbestendig? Beschik
je over **communicatieve** en
commerciële vaardigheden?

Dan is een toekomst in deze
sector echt iets voor
jou.

Reis en verblijf

Binnen de reiswereld (travel) heb je talenkennis en een commerciële instelling nodig. Als je bij recreatiebedrijven en in de vrije tijdssector (leisure) werkt, ben je gastvrij (hospitality) en dienstverlenend en heb je iets met kunst, cultuur en amusement.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER SPORT EN RECREATIE NIVEAU 2 Je helpt bij sporttrainingen, wedstrijden en sportieve evenementen. Je laat mensen bewegen en helpt ze bij het verbeteren van hun techniek. Je werkt bij een sportvereniging, fitnesscentrum of vakantiepark.

ZELFSTANDIG MEDEWERKER TRAVEL & HOSPITALITY NIVEAU 3 Je promoot reizen en aanvullende producten. Je helpt gasten bij aankomst en vertrek en bent hun vraagbaak. Je werkt bij reisorganisaties, touroperators en internationale hotels.

Transport, scheepvaart en logistiek

Bij Transport, scheepvaart en logistiek hoort alles wat te maken heeft met het vervoer van mensen en goederen. Bijvoorbeeld in de scheepvaart, het wegtransport of railvervoer. Belangrijk is dat grondstoffen, producten en mensen op tijd op de juiste plek aankomen.

Kun je goed
organiseren en **plannen**?

Ben je een **probleemoplosser**
en spreek je **vreemde talen**? En
vind je werken in het **buitenland** een
uitdaging?

Dan past een opleiding in de
transport-, scheepvaart- of
logistieke sector echt bij
jou.

Op rolletjes

Kleding, fruit, bouwmaterialen en machineonderdelen komen uit binnen- en buitenland. Als je in de logistiek werkt, zorg je dat alles volgens plan verloopt. Van ontvangst en opslag tot beheer en verzending. Planning en omgaan met mensen is heel belangrijk.

Voorbeelden van opleidingen

LOGISTIEK MEDEWERKER NIVEAU 2 Je werkt in een opslagruimte of magazijn en zorgt voor de ontvangst, opslag en verzending van goederen. Magazijnbeheer en voorraadbeheer horen ook bij je takenpakket. Je bent een echte doener en hebt een goede conditie.

LOGISTIEK TEAMLEIDER NIVEAU 3 Je coördineert de ontvangst en opslag van goederen in een magazijn. Je organiseert het werk van je team en werkt zelf ook mee. Je houdt van aanpakken en regelen en je denkt mee over het verbeteren van logistieke processen

In de lucht

De luchtvaart is een internationale sector, waar het werk 24 uur per dag, 365 dagen per jaar doorgaat. Dagelijks worden grote hoeveelheden goederen en passagiers vervoerd. Als je in deze sector wilt werken, kun je goed communiceren en organiseren.

Voorbeelden van opleidingen

AVIATION OPERATIONS OFFICER NIVEAU 4 Je werkt in een team van de luchtvaartmaatschappij en speelt een belangrijke rol bij het voorbereiden van de vlucht. Je maakt een vliegplan en verzorgt de briefing aan de bemanning.

LUCHTVAARTDIENSTVERLENER/ STEWARD(ESS) NIVEAU 4 Je bent het gezicht van de luchtvaartmaatschappij. Je let op de veiligheid en houdt controle. Je bent verantwoordelijk voor de tickets, de bagage en de begeleiding van de passagiers.

Op het water

Onder scheepvaart valt alles wat met de havens, zeevaart en binnenvaart te maken heeft. Denk bijvoorbeeld aan de zeevisvaart, het besturen van (zee)schepen, het baggeren van vaarwegen en het bouwen en onderhouden van schepen en jachten.

Voorbeelden van opleidingen

STUURMAN/WERKTUIGKUNDIGE ZEEVISVAART

NIVEAU 2 Je werkt aan boord van een vissersschip. Je loopt mee op de brug, helpt bij de visverwerking en kijkt in de machinekamer of er geen lekkages zijn. Je helpt ook mee met koken en afwassen.

SCHIPPER BINNENVAART NIVEAU 3 Je vervoert goederen of passagiers over wateren binnen Europa. Je bent verantwoordelijk voor de navigatie van het schip. Je geeft de bemanningsleden taken en helpt zelf ook mee om taken uit te voeren.

Op de weg

Chauffeurs rijden naar allerlei bestemmingen in binnen- en buitenland, om goederen en mensen te vervoeren. Kies je voor railvervoer? Dan werk je bij spoorwegondernemingen als goederenvervoerder, personenvervoerder of spoorbaanwerker.

Voorbeelden van opleidingen

CHAUFFEUR WEGVERVOER NIVEAU 2 Je rijdt met een vrachtwagen, trailer, tankwagen of een wagen met een container erop. Je zorgt dat de lading op de juiste bestemming terechtkomt. Je doet het werk alleen en bent soms dagen achter elkaar onderweg.

PLANNER NIVEAU 3 Je bent verantwoordelijk voor de planning van het wegtransport. Je stelt ritten en routes samen aan de hand van transportopdrachten en maakt deel uit van een team. Je bent het aanspreekpunt voor de chauffeurs en helpt problemen oplossen.

Uiterlijke verzorging

Bij uiterlijke verzorging draait alles om het uiterlijk van mensen. Niet alleen het gezicht, maar ook de voeten, haren en eigenlijk het hele lichaam. Naast mensen mooier maken, komt ook de verzorging uitgebreid aan bod. Het is belangrijk goed op de hoogte te zijn van de laatste trends op verzorgingsgebied.

Ben je **sociaal**
en **creatief**? Werk je
nauwkeurig en stel je de
wensen van de **klant centraal**?

Kies dan voor een opleiding in
de uiterlijke verzorging.

Spiegeltje spiegeltje..

Als je kapper, pedicure of schoonheidsspecialist bent, is het resultaat van jouw werk direct zichtbaar. In de spiegel ziet jouw klant namelijk meteen wat je gedaan hebt. Naast een vakkundige behandeling zorg je ervoor dat jouw klant zich welkom en verzorgd voelt.

Voorbeelden van opleidingen

KAPPER NIVEAU 2 Je leert allerlei kniptechnieken. Je kunt ook permanenten en kleuren en advies geven over haarproducten. Je maakt afspraken, ontvangt klanten en geeft tips over haarverzorging. Meestal werk je bij een kapsalon, maar je kunt ook voor jezelf beginnen.

ALLROUND SCHOONHEIDSSPECIALIST NIVEAU 4 Je geeft gezichtsbehandelingen, massages en adviseert over make-up en schoonheidsproducten. Je kunt als zelfstandige werken maar ook bij een schoonheidssalon of wellness-center in dienst komen.

Veiligheid en sport

Bij veiligheid krijg je te maken met de beveiliging van personen en gebouwen en draag je een steentje bij aan een veilige maatschappij. Bij sport begeleid je mensen individueel of in groepen in een fitnesscentrum of bij een sportvereniging.

Ben
je **sportief**,
dienstverlenend en kun je
goed met **mensen omgaan**?

Dan past een opleiding in de
beveiliging of sportsector
echt bij jou.

Geen gevaar

De beveiligingsbranche is een veelzijdige bedrijfstak. Je luistert goed en hebt geduld. Je kunt goed uitleggen waarom bepaalde beveiligingsmaatregelen genomen zijn. Er is steeds meer werk in de beveiliging en er zijn allerlei specialisaties mogelijk.

Voorbeelden van opleidingen

BEVEILIGER NIVEAU 2 Je houdt alles goed in de gaten en probeert onveilige situaties te voorkomen. Als het nodig is spreek je iemand aan op zijn gedrag. Je verleent ook eerste hulp. Je bent oplettend en je hebt overwicht.

HANDHAVER TOEZICHT EN VEILIGHEID NIVEAU 3 Je hebt overwicht en bent niet bang. Je spoort strafbare feiten op en grijpt in. Hiervoor heb je een bevoegdheid. Je kunt goed communiceren met je collega's en het publiek.

In beweging

Les- en leidinggeven aan jong en oud staat centraal. Ben je een sportfanaat en kun je goed organiseren? Ben je in staat mensen te motiveren en verantwoordelijkheid te dragen? Kies dan voor een sportopleiding.

Voorbeeld van opleidingen

SPORT- EN BEWEGINGSLEIDER NIVEAU 3 Je probeert mensen aan het sporten te krijgen en organiseert sportevenementen. Je coacht ook atleten of mensen met een lichamelijke handicap. Je werkt bij sportverenigingen, fitnesscentra of in de recreatieve sector.

Voedsel, natuur en leefomgeving

Bij Voedsel, natuur en leefomgeving kun je veel kanten op. Denk aan dieren verzorgen, groente en fruit kweken en de groene handel. Je kunt ook kiezen voor vormgeving met bloemen en het inrichten van onze steden en groene gebieden.

Ben je
praktisch ingesteld,
zorgvuldig en **klantgericht**?
Voel je je **betrokken** bij de zorg
voor **mens, plant en dier**?

Dan is een opleiding in de groene sector echt iets voor jou.

Dieren verzorgen

Je leert alles over de dagelijkse verzorging, het voeren en de gezondheid van dieren. Je kunt ook voor paardenhouderij of paardensport kiezen. Of de medische kant opgaan en bij een dierenarts gaan werken.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER DIERVERZORGING NIVEAU 2 Je verzorgt paarden, honden, katten en andere huisdieren. Je maakt hun leefruimte schoon en geeft ze voeding. Je kijkt goed naar hun gedrag om te bepalen of ze wel gezond zijn.

DIERENARTSASSISTENT PARAVETERINAIR NIVEAU 4 Je hebt kennis over zieke en gezonde dieren en over geneesmiddelen. Je assisteert de dierenarts en mag onder toezicht medische handelingen uitvoeren. Bijvoorbeeld bloed afnemen en medicijnen geven.

Groene omgeving

Onze steden staan vol met gebouwen en worden doorkruist met wegen. Maar we hebben ook behoefte aan een groene, gezonde en veilige leefomgeving. Hoveniers, tuinontwerpers en andere vakmensen bedenken groene oplossingen.

Voorbeelden van opleidingen

3

VAKBEKWAAM HOVENIER NIVEAU 3 Je beplant tuinen en parken met allerlei soorten planten, struiken en bomen. Je weet ook hoe je een terrein betegelt en de afwatering aanlegt. Je werkt in een team of zelfstandig bij een hoveniersbedrijf.

3

MEDEWERKER NATUUR EN GROENE RUIMTE NIVEAU 3 Je onderhoudt openbaar groen, bossen en natuurterreinen. Je verzorgt en snoeit de planten, struiken en bomen. Je werkt bij een gemeente, waterschap of de provincie.

Bloemen en design

Heb je groene vingers en ben je creatief? Vind je styling en decoratie leuk? Kies dan een opleiding in de richting natuurlijke vormgeving. Je volgt de trends en leert hoe je jouw creaties kunt presenteren en verkopen.

Voorbeelden van opleidingen

2

MEDEWERKER BLOEM, GROEN EN STYLING NIVEAU 2 Je verzorgt en verkoopt bloemen en planten. Je maakt op bestelling bloemstukken, boeketten en kransen. Je kunt goed met klanten omgaan en luistert naar hun wensen.

3

VAKBEKWAAM MEDEWERKER BLOEM, GROEN EN STYLING NIVEAU 3 Je ontwerpt en maakt boeketten en bloemstukken. Je zorgt voor de inkoop en voorraad van producten. Je zorgt voor de inrichting van de winkel en kunt goed omgaan met klanten en opdrachtgevers.

Produceren en verkopen

Bloemen, planten, groente en fruit worden in kassen of buiten gekweekt. Alles wordt verkocht via de groothandel, de veiling of exportbedrijven. Sommige producten gaan voor verwerking naar de voedingsindustrie.

Voorbeelden van opleidingen

MEDEWERKER VOEDING EN TECHNOLOGIE (FOOD)

NIVEAU 2 Je maakt allerlei soorten voeding in de fabriek. Bijvoorbeeld kaas, snoep, taart en sauzen. Je werkt op verschillende plekken in het productieproces. Je maakt, controleert en verpakt de voeding.

MEDEWERKER AGROHANDEL EN LOGISTIEK **NIVEAU 2**

Je helpt bij het laden, lossen, controleren en verzenden van bloemen, planten, groenten en fruit. Je kunt goed samenwerken met collega's, leveranciers en klanten. Je werkt bij een groothandelsbedrijf.

Zorg en welzijn

Bij Zorg en welzijn draait alles om de gezondheid en het welzijn van mensen. In de zorg krijg je te maken met de verpleging of verzorging van mensen. Kies je voor welzijn, dan werk je met specifieke doelgroepen zoals kinderen, jongeren, ouderen of gehandicapten.

Kun je goed
omgaan met **mensen**?
Ben je **praktisch** en **flexibel**
en vind je het leuk om
samen te werken?

Dan is een baan in de zorg- of
welzijnssector vast iets voor
jou.

Mensen helpen

Je vindt het leuk om mensen te begeleiden en activiteiten te organiseren. Je wilt ze zo zelfstandig mogelijk laten functioneren in hun eigen omgeving. Je geeft hulp bij persoonlijke verzorging, wonen, dagbesteding en vrije tijd.

Voorbeelden van opleidingen

VERZORGENDE IG NIVEAU 3 IG betekent individuele gezondheidszorg. Je werkt met ouderen, gehandicapten, mensen die lang ziek zijn of psychische problemen hebben. Je geeft persoonlijke verzorging en helpt ze om zoveel mogelijk zelf te doen.

SOCIAAL-MAATSCHAPPELIJK DIENSTVERLENER NIVEAU 4 Je werkt met mensen voor wie de samenleving ingewikkeld is. Je helpt ze met zelfstandig functioneren. Je hebt veel taken en afspraken en kunt je werk goed organiseren.

Ontwikkeling van kinderen

Je bent geïnteresseerd in de leefwereld van kinderen. Je ziet wat hun kwaliteiten zijn en helpt ze bij hun ontwikkeling naar zelfstandigheid. Je gaat aan de slag in de kinderopvang, buitenschoolse opvang, het basisonderwijs of de jeugdhulpverlening.

Voorbeelden van opleidingen

PEDAGOGISCH MEDEWERKER KINDEROPVANG

NIVEAU 3 Je werkt met baby's en jonge kinderen. Je begeleidt de kinderen bij hun ontwikkeling met sport- en spelactiviteiten, taalspelletjes, muziek en toneel. Je kunt goed organiseren.

Ziek en gezond

Werken in de zorg is boeiend en afwisselend. Je bent hulpvaardig en hebt veel verschillende taken. Kun je je goed inleven in de patiënt of cliënt en ga je respectvol met ze om? Dan ben je geschikt voor een opleiding in de (gezondheids)zorg.

Voorbeelden van opleidingen

HELPENDE ZORG EN WELZIJN NIVEAU 2 Je helpt mensen met eten, drinken, wassen en aankleden. Je staat graag voor anderen klaar en kunt goed samenwerken met je collega's en leidinggevende. Je werkt in verzorgingshuizen, verpleeghuizen of de thuiszorg.

ONDERWIJSASSISTENT NIVEAU 4 Je helpt de leerkracht in het basisonderwijs, voortgezet onderwijs of speciaal onderwijs. Je begeleidt kinderen individueel of in groepjes. Je hebt geduld en geeft extra aandacht aan kinderen die dat nodig hebben.

MBO-VERPLEEGKUNDIGE NIVEAU 4 Je bent verantwoordelijk voor de lichamelijke verzorging en begeleiding van mensen. Je geeft medicatie en voert verpleegtechnische handelingen uit. Je communiceert goed met je collega's, artsen en de familie.

KIES MBO

✓
interesses

bladeren

zoeken

vergelijken

MBO Stad

Amira denkt dat ze het weet.

kiesmbo.nl

School in jouw buurt

MBO TOUR

Open dagen maart

28

MBO Utrecht

Bekijk alle open dagen >

Dit is mbo

mbo'ers pakken aan

42 mbo'ers. 4 challenges. 1 winnaar

Welke mbo-opleidingen 2-3-4 heb je?

79

Colofon

©Spirit4you/LOWAN, april 2019

De gids **Van ISK naar MBO 2019** is tot stand gekomen in opdracht van **LOWAN** en mogelijk gemaakt met financiële steun van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap.

De gids is een bewerking van Wegwijs in het MBO 2019, een uitgave van **Spirit4you** in Den Haag. Deze gids is gerelateerd aan **bekijkjetoekomstnu.nl**

Redactie en coördinatie

Sep Schaffers, www.inktvisteksten.nl

Vormgeving

Paul Roos, Delft

Fotografie

- Lou Wolfs, www.louwolfsfotografie.nl
- Shutterstock, Adobe Stock
- ROC Mondriaan, mboRijnland, Lentiz, Wellantcollege, Grafisch Lyceum Rotterdam, HMC mbo vakschool voor hout, meubel en interieur, Leidse instrumentmakers School, MBO College Airport, STC mbo college, SVO vakopleiding food, Techniek College Rotterdam, Albeda, Zadkine, Summa College

LOWAN.nl